

Предмет: Зарубіжна література.
Дата : 21.01.21р. **Група:** ЕМ-23 **Викладач:** Симканич-Балог Г.О. (03anet@ukr.net)
Тема уроку(№54) : Сатирична повість-притча «Скотоферма». Викриття сутності тоталітарної системи та її ієрархії в антиутопіях митця.

1. Запишіть в зошити визначення термінів!

Антиутопія - це антижанр, особливий вид літературного жанру, або, як його іноді називають, пародійний жанр.

Антиутопічний твір - це твір, у якому розкрито абсурдність та безглуздість нового порядку.

Повість-притча - різновид жанру повісті, у центрі якого постає історія із життя героя (героїв), що набуває алегоричного змісту. Повість-притча будується на двоплановості зображення: за реальними особами, явищами, предметами приховуються проблеми буття людства. Характерні ознаки: відсутність розлогого сюжету; незначна кількість персонажів; символічність образів і ситуацій; повчальний характер; філософська або моральна насиченість.

Особливості антиутопічних творів:

- Змалювання певного суспільства або держави, їхньої політичної структури.
- Зображення дії в далекому майбутньому (передбачення майбутнього).
- Світ подано зсередини, через бачення його окремими мешканцями, які відчують на собі його закони.
- Показано негативні явища в житті соціалістичного суспільства, класової моралі, нівелювання особистості.
- Оповідь ведеться від імені героїв (у формі щоденника, нотаток).
- Відсутність опису домашнього житла й родини як місця, де панують свої принципи й духовна атмосфера.

Слово викладача.

- *Як виникла у Дж. Оруелла ідея написати цей твір?* (Якось у селі Джордж Оруелл побачив хлопчика, що гнав дорогою коня, б'ючи його лозиною щоразу, як той намагався звернути вбік. "Мене вразила думка, - згадував він, - що, якби лише тварини усвідомили свою силу, ми не змогли б панувати над ними, і що люди експлуатують тварин майже так само, як багаті експлуатують пролетаріат").

Уважно прочитайте короткий переказ твору «Скотоферма» та дайте письмово відповіді на питання. Роботи сфотографуйте та пришліть на вайбер або електронну пошту викладача!!!

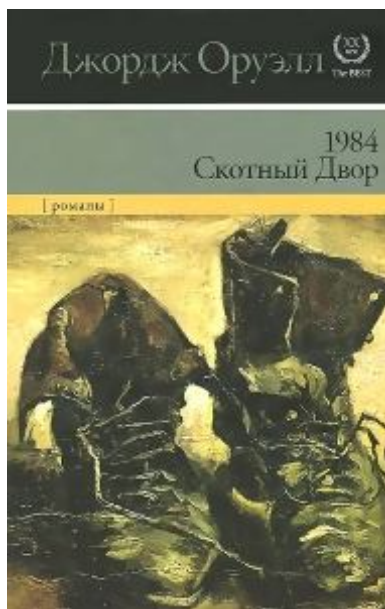
Короткий переказ твору «Скотоферма» (Джордж Оруелл)

Містер Джонс володіє фермою Манор неподалік від містечка Уїллінгдон в Англії. Старий борів Майор збирає вночі у великому коморі всіх тварин, що мешкають тут. Він говорить, що вони живуть в рабстві і убогості, тому що людина привласнює плоди їхньої праці, і закликає до повстання: потрібно звільнитися від людини, і тварини відразу стануть вільними і багатими. Майор заспіває стару пісню «Звірі Англії». Тварини дружно підхоплюють. Підготовку до повстання беруть на себе свині, які вважаються найрозумнішими тваринами. Серед них виділяються Наполеон, Сніжок і Верескун. Вони перетворюють вчення Майора в струнку філософську систему під назвою Анімалізм і викладають її основи іншим на таємних сходках. Найвірнішими учнями виявляються ломові коні Боксер і Кловвер. Повстання відбувається раніше, ніж можна було очікувати, оскільки Джонс п'є, а його працівники зовсім закинули ферму і перестали годувати худобу. Терпінню тварин настає кінець, вони накидаються на своїх мучителів і проганяють їх. Тепер ферма, обори Манор належать тваринам. Вони знищують все, що нагадує їм про господаря, а будинок його залишають як музей, але ніхто з них ніколи не повинен там жити. Господі дають нову назву: «Скотний двір». Принципи Анімалізму свині зводять до Семи Заповідей і пишуть їх на стіні комори. За ним відтепер і назавжди зобов'язані жити на «Фермі» тварини:

1. Всі двоногі - вороги.
2. Всі чотириногі або з крилами - друзі.
3. Тварини не повинні носити одяг.
4. Тварини не повинні спати в ліжку.
5. Тварини не повинні вживати алкоголь.
6. Тварини не повинні вбивати інших тварин без причини.
7. Всі тварини рівні.

Для тих, хто не може запам'ятати всі Заповіді, Сніжок скорочує їх до однієї: «Чотири ноги добре, дві ноги - погано». Тварини щасливі, хоч і працюють від зорі до зорі. Боксер працює за трьох. Його девіз: «Я буду працювати ще старанніше». По неділях проводяться загальні збори; резолюції завжди висують свині, інші тільки голосують. Потім всі співають гімн «Звірі Англії». Свині роботою не займаються, вони керують іншими. Джонс і його працівники нападають на "Скотний двір», але тварини безстрашно захищаються, і люди в паніці відступають. Перемога призводить тварин у захват. Вони називають битву Битвою у корівника, засновують ордена «Тварина-герой» першого та другого ступеня і нагороджують тих, хто відзначилися в бою, Сніжка і Боксера. Сніжок і Наполеон постійно сперечаються на зборах, особливо про будівництво вітряка. Ідея належить Сніжку, який сам виконує виміри, розрахунки і креслення: він хоче приєднати до вітряка генератор і забезпечити ферму електрикою. Наполеон з самого початку заперечує. А коли Сніжок переконує тварин голосувати на зборах на його користь, за сигналом Наполеона в комору уриваються дев'ять величезних лютих псів і накидаються на Сніжка. Той ледве рятується втечею, і більше його ніхто ніколи не бачить. Наполеон скасовує будь-які збори. Всі питання буде тепер вирішувати спеціальний комітет з свиней, очолюваний їм самим; вони будуть засідати окремо, а потім оголошувати свої рішення. Загрозливе гарчання собак заглушає заперечення. Боксер висловлює загальну думку словами: «Якщо це говорить товариш Наполеон, значить, це правильно». Відтепер його другий девіз: «Наполеон завжди має рацію». Наполеон оголошує, що вітряк все ж таки повинен бути побудований. Виявляється, Наполеон завжди наполягав на цьому будівництві, а Сніжок просто викрав і привласнив всі його розрахунки і креслення. Наполеону довелося робити вигляд, що він проти, оскільки не було іншого способу позбавитися від Сніжка, «який був небезпечною особою і мав на всіх поганий вплив». Вибух, що пролунав одного разу вночі, руйнує наполовину побудований вітряк. Наполеон говорить, що це помста Сніжка за його ганебне вигнання, звинувачує його в безлічі злочинів і оголошує йому смертний вирок. Він закликає негайно почати відновлення вітряка. Незабаром Наполеон, зібравши у дворі тварин, з'являється у супроводі собак. Він змушує негодних йому свиней, а потім декількох овець, курей і гусей зізнатися в таємному зв'язку зі Сніжком. Собаки тут же перегризають їм горло. Приголомшені тварини скорботно починають

співати «Звірі Англії», але Наполеон забороняє виконання гімну назавжди. До того ж виявляється, що шоста Заповідь говорить: «Тварини не повинні вбивати інших тварин без причини». Тепер всім зрозуміло, що зрадників, які самі визнали свою провину, страчувати було необхідно. Між тим сусід містер Фредерік з п'ятнадцятьма озброєними працівниками нападає на «Скотний двір», вони ранять і вбивають багатьох тварин і висаджують недавно побудований вітряк. Тварини відбивають атаку, але самі знекровлені і знесилені. Але, слухаючи урочисту промову Наполеона, вони вірять, що здобули найбільшу перемогу в Битві біля вітряка. Від непосильної роботи вмирає Боксер. З роками все менше залишається тих тварин, хто пам'ятає життя на фермі до Повстання. «Скотний двір» поступово стає багатшим, але всі, крім свиней і собак, як і раніше голодують, сплять на соломі, п'ють із ставка, день і ніч трудяться в полі, страждають взимку від холоду, а влітку від спеки. За допомогою звітів і зведень Верескун незмінно доводить, що з кожним днем життя на фермі стає все краще. Тварини пишуться, що вони не такі, як усі: адже їм належить єдина в цілій Англії ферма, де всі рівні, вільні і працюють для власного блага. Тим часом свині переїзять в будинок Джонса і сплять в ліжках. Наполеон живе в окремій кімнаті і їсть з парадного сервізу. Свині починають вести торгівлю з людьми. Вони п'ють віскі та пиво, яке самі ж варять. Вони вимагають, щоб всі інші тварини поступалися їм дорогою. Порушивши чергову Заповідь, свині, користуючись довірливістю тварин, переписують її так, як їм вигідно, і на стіні комори залишається єдина заповідь: «Всі тварини рівні, але деякі тварини рівні більш інших». Врешті-решт свині напинають на себе одяг Джонса і починають ходити на задніх ногах, під схвальне бекання овець, вимуштруваних Верескуном: «Чотири ноги - добре, дві ноги - краще». У гості до свиней приходять люди з сусідніх ферм. Тварини заглядають у вікно вітальні. За столом гості і господарі грають в карти, п'ють пиво і вимовляють майже однакові тости за дружбу і нормальні ділові стосунки. Наполеон показує документи, які підтверджують, що відтепер ферма - спільна власність свиней і знову іменується «Ферма Манор». Потім розгорається сварка, всі кричать і б'ються, і вже не можна розібрати, де людина, а де свиня.

ПИТАННЯ ДО ЗМІСТУ:

1. Назвіть імена ватажків повстання. (*Наполеон, Сніжок і Верескун*)
2. Назвіть принципи анімалізму.
3. Як склалося життя тварин після перемоги?
4. Через що почався конфлікт між Наполеоном та Сніжком?
5. Яку позицію займає Наполеон після втечі Сніжка?
6. Як склалося життя мешканці ферми після «перемоги» у битві біля Вітряка?

7. Який спосіб життя тепер ведуть свині-керівники?
8. Чим закінчується повість?

Підбиття підсумків уроку. Рефлексія.

"Колгосп тварин" Джорджа Оруелла - це його спостереження і застереження. Спостереження за політичними подіями початку ХХ ст. знайшли своє відображення в метафоричній історії життя суспільства в умовах тоталітаризму. Особливо яскраво й точно розкрито феномен того, як найблагородніші наміри і прогресивні ідеї людства можуть бути перекручені й використані йому на шкоду.

Джордж Оруелл застерігає читача-інтелектуала від наслідків відчуження влади від людей, коли вона перестає служити людям, а починає ними керувати.

- Чи була у тварин можливість побудувати насправді справедливе суспільство?

- Якими засобами суспільство має контролювати владу аби втримати демократичні свободи?

На ці та інші запитання, можливо, ви і не знайдете прямої відповіді у цьому творі. Автор скоріше дає нам можливість замислитися над основною проблемою, що постає у повісті-притчі: ***як відбувається перетворення мислячої людини на істоту, яка здатна тільки виконувати вимоги режиму?***

Замислитись і правда є над чим, чи не так? Отже, своїми думками стосовно прочитаного ви можете поділитися зі мною. Мені буде цікаво дізнатися, а що думає молоде покоління незалежної суверенної України, історія якої тісно пов'язана із тими подіями, що описав англійський письменник у 1943 році.

VII. Домашнє завдання.

Написати есе на тему: ***"Голос правди Оруелла в сатиричній повісті-притчі "Колгосп тварин".***

